

Leven

1. HYPOTHECAIRE LENINGEN & NIEUW FISCAAL STELSEL

VQR Kamer nr.83 van 20 juni 2005, p.14247 ; VQR Kamer nr.85 van 4 juli 2005, p.14744 ; Fiscologue/Fiscoloog, nr. 989, augustus 2005

Een echtpaar bezit een woning in eigendom. Op een bepaald ogenblik besluit het van woning te veranderen. Het koopt een grond om er een nieuwe woning op te bouwen. Het is ook van plan het eerste huis te verkopen.

Kan dit echtpaar het nieuwe fiscale voordeel genieten als het, met het oog op de bouw van deze nieuwe woning, een hypothecaire lening sluit?

In zijn antwoord herinnerde de minister eraan dat **de lening betrekking moet hebben op de enige woning van de belastingplichtige op 31 december van het jaar waarin de leningsovereenkomst gesloten wordt. Het feit dat de belastingplichtige bij het sluiten van de leningsovereenkomst nog een woning in eigendom heeft, heeft geen enkele weerslag.** Het echtpaar kan aanspraak maken op het nieuwe stelsel voor zover het vóór 31 december van dat jaar afstand gedaan heeft van zijn eerste woning. Wat in sommige gevallen tot problemen zou kunnen leiden. Vandaar dat men er goed aan doet de zaak goed te plannen ...

In het kader van deze nieuwe fiscaliteit wordt het aftrekbare bedrag verhoogd wanneer de belastingplichtige op 1 januari van het jaar dat volgt op dat waarin de leningsovereenkomst gesloten wordt 3 of meer kinderen ten laste heeft. **Telt een gehandicapt kind hier**, net als bij andere fiscale bepalingen, **ook voor twee? Ja**, volgens de minister wel. De belastingplichtige die twee kinderen ten laste heeft van wie een kind gehandicapt is, komt dus in aanmerking voor de verhoging met 50 EUR (te indexeren: 60 EUR voor het inkomstenjaar 2005).

Sinds enkele jaren hoeft de lening niet meer in België gesloten te zijn voor belastingvermindering op lange termijn sparen. Het volstaat dat de lening gesloten wordt bij een instelling waarvan de zetel in de Europese economische ruimte is gevestigd. De lener moet bijgevolg een «instelling» zijn.

De fiscus heeft hieruit afgeleid dat **familiale leningen niet meer in aanmerking kwamen**, familieleden kunnen moeilijk als «instellingen» worden beschouwd ... Voor het Arbitragehof is daarom uitsluiting van leningen die bij particulieren worden gesloten niet discriminerend.

2. OVERDRACHT VAN PENSIOENRESERVES IN HET BUITENLAND

Rechtbank Leuven, 27 mei 2005, Fiscologue/Fiscoloog, nr. 991, augustus 2005

Een kaderlid geniet via zijn werkgever een aanvullend pensioen. De werkgever stort hiervoor bijdragen bij 2 pensioenfondsen, één in België en een in het Groothertogdom Luxemburg. Later worden de verworven rechten in de beide fondsen respectievelijk naar een Belgische en naar een Luxemburgse verzekeraar getransfereerd.

Het kaderlid vermeldt de verworven rechten niet in zijn fiscale aangifte van het jaar van de overdracht, maar wel op het ogenblik van de vereffening van dat aanvullend pensioen. De fiscus betwist deze handelwijze, althans wat het Luxemburgse bovenwettelijk pensioen betreft. Een Belgische fiscale bepaling stelt dergelijke overdrachten vrij van belasting behalve als ze richting buitenland gaan. De fiscale administratie leidt daaruit af dat de verworven rechten in het Luxemburgse pensioenfonds dus hadden moeten vermeld worden vanaf de overdracht naar een Luxemburgse maatschappij. Ze analyseert deze operatie als zijnde een transfer naar het buitenland.

De rechter bij wie de zaak aanhangig gemaakt wordt oordeelt daarentegen dat **belasting in geval van overdracht naar het buitenland enkel van toepassing is bij transfer door een instelling die in België gevestigd is naar een instelling die in het buitenland gevestigd is** en dus niet bij transfer tussen twee buitenlandse instellingen. Bijgevolg moest dit kaderlid zijn verworven rechten niet aangeven op het ogenblik van hun transfer naar de Luxemburgse verzekeraar.

3. DEFINITIEVE OPDOEKING VAN ARTIKEL 364BIS WIB/92

Hof van beroep Brussel, 8 september 2004, De Verz., 2005, nr. 351, p. 401

Een echtpaar had zijn woonplaats in oktober 1982, ingevolge verbreking van de arbeidsovereenkomst van een van de echtgenoten, naar Frankrijk getransfereerd. In 1994, ontving deze echtgenoot zijn aanvullend pensioen. De Belgische fiscale administratie wilde hem belasten krachtens artikel 364bis dat een juridische fictie had ingevoerd waarbij beschouwd werd dat het kapitaal daags voor de overdracht van de woonplaats uitgekeerd was. Intussen werd deze bepaling zowel door het Hof van beroep te Brussel als door het Hof van cassatie veroordeeld en dit wegens voorrang van de internationale overeenkomsten. De fiscus kon zich daar enkel bij neerleggen. In deze zaak bevestigde hij dat de belasting moest geannuleerd worden. Hij werd hierin gevolgd door het hof van beroep.

Artikel 364bis is aldus definitief opgedoekt. Niemand zal dit betreuren ...

4. OVERLIJDENSKAPITAAL: GEEN TOEPASSING VAN DE REGEL VAN 80 %

Hof van beroep Brussel, 19 september 2003, De Verz., 2005, nr. 351, p. 397

Een BVBA had met haar leider een Bedrijfsleidersverzekering gesloten en parallel daarmee een pensioenovereenkomst. Bij zijn overlijden betaalde de vennootschap het voorziene kapitaal uit. De fiscus weigerde de aftrekbaarheid van een deel van het kapitaal omdat het bedrag het fiscaal toegelaten bedrag overschreed (regel van de 80 %). De fiscus betwistte aldus zijn eigen circulaire die enkel een beperking voorzag voor de uitkeringen bij leven !...

Voor het Hof **toont de hele huishouding van het systeem van de regel van 80 %** en inzonderheid de parameters die voor die berekening beschouwd worden (normale beroepsactiviteitsduur van 40 jaar, valorisatie van 5 toekomstige dienstjaren bij het verlaten van de onderneming vóór de pensioenleeftijd...) **wel duidelijk dat de uitkeringen waarop de limiet van 80 % van toepassing is enkel de pensioenuitkeringen zijn** ten voordele van

de begunstigde werknemer. Dergelijke parameters en vergelijkingscriteria zijn niet relevant bij vroegtijdig en onvoorspelbaar overlijden vóór de pensioenleeftijd. **Het arrest bevestigt bijgevolg dat de fameuze regel van de 80 % enkel op de pensioenuitkeringen van toepassing is en niet op de uitkeringen in geval van overlijden.** In dit geval stond het Hof aan de BVBA volledige aftrekking toe van het overlijdenskapitaal dat aan de weduwe van haar bedrijfsleider werd uitgekeerd.

5. TOEPASSING VAN DE VERMINDERDE AANSLAGVOET IN GROEPSVERZEKERING

V.A.Q.R. Kamer nr. 046 van 20 september 2004, p. 6998

Een parlamentslid had een vraag gesteld over de verminderde aanslagvoet die in groepsverzekering van toepassing was vóór de wet Vandenbroucke. In dat verband verwarde hij de voorwaarden die van toepassing waren in groepsverzekering enerzijds en in pensioenfondsen en bedrijfsleidersverzekering anderzijds!

De minister, die de zaken op een rijtje zette, **bevestigde** hierbij, indien dat nog nodig mocht blijken, **dat wanneer het kapitaal van een groepsverzekering bij de normale verstrijking van het contract vereffend wordt (of in de loop van één van de 5 voorafgaande jaren) de afzonderlijke belasting tegen 10 % en 16,5 % in geen geval onderworpen is aan de voorwaarde dat de begunstigde de beroepsactiviteit die tot de opbouw van het kapitaal geleid heeft volledig heeft stopgezet.**

In het kader van de wet Vandenbroucke, volstaat ook dat de leeftijd van 60 jaar werd bereikt om deze matige belasting te genieten. Oppensioenstelling is niet vereist. Voortaan is dit ook zowel in groepsverzekering als in pensioenfondsen of individuele pensioentoezegging zo.

6. GEWAARBORGD RENDEMENT VAN DE WET VANDENBROUCKE

De Tijd van 18 augustus 2005

De minister voor Pensioenen, B. Tobbacq, houdt bijzonder aan het principe van het gewaarborgd inkomen inzake aanvullend pensioen. Voor de persoonlijke bijdragen bedraagt de rentevoet nu 3,75 %, dit is meer dan de rentevoet op lange termijn (die om en bij de 3,20 % bedraagt) die de verzekeraars nu op de financiële markten kunnen verdienen. Sinds 2003 vragen diezelfde verzekeraars aan de regering om zowel die rendementswaarborg als de gewaarborgde maximumrentevoet in levensverzekering, beide zijn aan elkaar gelinkt, te verminderen of die rentevoet althans te laten bepalen door een niet-politieke instelling zoals de CBFA. De minister van Economie die de voogdij uitoefent over de verzekeraars is bereid die maximumrente te verlagen. Dit zou ook betekenen dat het gewaarborgd rendement van de aanvullende pensioenen zou dalen. **B. Tobbacq weigert dit echter hij zou de bepaling van dat rendement meteen willen dissociëren van de gewaarborgde maximumrente die van toepassing is in levensverzekering.**

Marktinfo

1. BELGIE DOOR BUITENLANDSE MAKELAARS GEWAARDEERD?

De Tijd, 6 augustus 2005 ; L'Echo, 9 augustus 2005

Sinds dit jaar mag een in een Europees land erkende makelaar zijn diensten in de hele Unie aanbieden. Zo zouden velen onder hen, zo'n 750, een aanvraag ingediend hebben bij de CBFA om zich in België te mogen vestigen. Zij zouden ofwel verzekeringen mogen verkopen vanuit hun land van herkomst, of een kantoor in België mogen openen. Onder de aanvragen worden 350 Britse makelaars geteld, 200 Tsjechische en 140 Oostenrijkse. Wat de Britse makelaars betreft wordt deze situatie verklaard door hun makelaarstraditie voornamelijk in levensverzekeringen, terwijl voor de Tsjechen en de Oostenrijkers de wil zou primeren om zich over de hele Unie te verspreiden. Deze buitenlandse makelaars menen ook dat zij goedkopere verzekeringen zullen kunnen aanbieden, wat tot een nieuwe prijzenoorlog zou kunnen leiden ...

2. SUCCESSIERECHTEN : HET ARBITRAGEHOF ANNULEERT WAALS 90% TARIEF

Fiscologue / Fiscoloog nr. 988, juli 2005 ; L'Echo, 23 juni 2005, « Portail du droit en Belgique », www.droitbelge.be

In oktober 2003, had het Waalse Gewest het maximumtarief van de successierechten bij successie onder derden van 80 op 90 % gebracht, voor velen een onredelijke aanslagvoet. Hij gaf dan ook aanleiding tot talrijke rechtsvorderingen.

Zo werd een zaak voor het Arbitragehof gebracht. Eiser was universeel erfgenaam van een successie nadat hij de vriend en vertrouweling van de overledene was geweest. Maar aangezien hij geen familie van de overledene was werd zijn netto-aandeel dat boven 175.000 EUR lag tegen de marginale aanslagvoet van 90 % belast.

Het Hof sprak zich uit in het voordeel van de aanklager. De argumenten waren:

1° een dergelijke aanslagvoet betekent «een inbreuk op het eigendomsrecht » dat verwant is met een «onteigening». En een onteigening valt onder federale bevoegdheid en kan

bovendien niet plaatsvinden zonder tegenprestatie van de openbare macht;

2° de aanslagvoet van 90% doet «afbreuk aan het recht om erfopvolgingsreserves te creëren», wat overeenstemt met een buitenmaatse inbreuk op het recht van de erflater om over zijn goederen te kunnen beschikken.

Vandaar de annulering van de aanslagvoet van 90 %. Dit arrest kan als «historisch» bestempeld worden in die zin dat het de eerste keer is dat het Hof het recht van de wetgever beperkt bij de bepaling van een belastingstarief :

«als het onder de politieke keuzes van de fiscale wetgever valt om verschillende aanslagvoeten toe te passen op de verschillende belastingen en de categorieën erfgenamen verschillend te belasten, is het duidelijk onevenredig om op gebied van successierechten een aanslag toe te passen waarbij geen enkele doelstelling eigen aan de beoogde categorie van belastingplichtigen zo' n hoge aanslagvoet rechtvaardigt enkel rekening houdend met het nagestreefde budgettaire doel».

Dit arrest blijft evenwel verrassen. Men kan zich inderdaad vragen stellen bij de limiet die door het Hof gesteld wordt. Hoe kan men aannemen dat de « verminderde » aanslagvoet van

80 % die voortaan toegepast wordt op het netto gedeelte boven de 75.000 EUR gelijkvormiger is dan de oude aanslagvoet van 90 % die vanaf de grens van 175.000 EUR werd toegepast ? Dit zelfde Hof was in een arrest van 2004 inderdaad van oordeel dat de aanslagvoet van 80 % die onder derden toegepast wordt te rechtvaardigen was ...

3. DE VERZEKERING GEWAARBORGD INKOMEN OPNIEUW VOOR HET ARBITRAGEHOF

Arbitragehof nr.102/2005 van 1 juni 2005 ; L'Echo van 26 juli 2005 ; L'Assurance au présent / Verzekeringsnieuws, nr.24, 24 juni 2005.

Het Arbitragehof heeft al meerdere malen de manier veroordeeld waarop de uitkeringen van de verzekering Gewaarborgd Inkomen belast werden. In een arrest van 1 juni veroordeelt het Hof een dergelijke uitkering verrassend niet.

Een zelfstandige werknemer had door ziekte een blijvende arbeidsongeschiktheid opgelopen van 30 %. Eerder had hij een verzekering Gewaarborgd Inkomen gesloten (waarvan hij de premies als beroepslasten had afgetrokken) en in die hoedanigheid ontving hij een rente die hij ieder jaar aangaf. Ingevolge de evolutie van de rechtspraak over deze kwestie vroeg hij een herziening van zijn aangifte, iets wat de fiscus hem weigerde. De zaak werd aanhangig gemaakt bij de rechtbank te Gent. De rechtbank stelde een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof dat in zijn arrest afweek van zijn vroegere standpunten.

Het Hof baseerde zich op de wettelijke bepaling die de uitkeringen vrijstelt die bekomen worden in uitvoering van een individuele levensverzekering tegen lichamelijke ongevallen. Indien de wetgever toegeeft dat deze vergoedingen niet belastbaar zijn omdat de premies niet fiscaal konden worden afgetrokken, rechtvaardigt dit dat de **vergoeding Gewaarborgd Inkomen belast wordt als de premies werkelijk door de begunstigde van de vergoeding werden afgetrokken.**

Uit het begrip “beroepskosten” vloeit voort dat een afgetrokken premie bedoeld is om belastbare inkomsten te verwerven of te behouden zodanig dat de toegekende vergoeding belastbaar is. **Het feit van de aftrekking creëert een verband met de beroepsactiviteit, wat aldus de belasting van de vergoeding rechtvaardigt, zelfs als deze geen effectief inkomstenverlies compenseert.** De uitkeringen van een contract Gewaarborgd Inkomen zijn bijgevolg belastbaar, zelfs als ze geen blijvend inkomstenverlies compenseren, van zodra de begunstigde de premies als beroepslasten heeft afgetrokken.

4. PREVENTIE VAN WITWASSING

De Verzekeringswereld, april 2005; Assurinfo nr. 25, 4 augustus 2005

De verzekeringstussenpersonen zijn nu, naar het voorbeeld van de levensverzekeraars, ook geïnteresseerd in de procedure voor witwassingspreventie. En de tendens die erin bestaat de sector van levensverzekeringen te gebruiken met het oog op witwassing van kapitalen is sinds enkele jaren merkbaar. **Bijgevolg moeten de makelaars bijzonder attent zijn als ze met de volgende praktijken worden geconfronteerd:**

- als de cliënt bij het sluiten van het contract bijzonder geïnteresseerd is in het vervroegde opzeggingsrecht en in het bedrag dat op het moment van die opzegging beschikbaar is;
- als een levensverzekeringscontract gesloten wordt met zeer hoge premies;
- als een contract gesloten wordt bij middel van een koopsom in speciën of bij middel van een cheque voor een bedrag dat niet in verhouding staat tot de inkomsten van de verzekeringnemer;
- als op zeer korte tijd meerdere levensverzekeringscontracten gesloten worden;
- als een levensverzekeringscontract gesloten wordt waarbij de premies vanuit het buitenland betaald worden, in het bijzonder vanuit een offshore financieel centrum;
- als de cliënt op het ogenblik van de ondertekening van het contract vergezeld is van een derde persoon;
- als de verzekeringnemer niet de houder is van de rekening die dient voor de betaling van de premies;
- als de oorspronkelijke begunstigde van het contract in de loop van het contract vervangen wordt door een persoon zonder zichtbaar verband met de onderschrijver.

Ingevolge de beslissing van het ministerie van binnenlandse zaken waarbij de gemeentebesturen aan de houders van een elektronische identiteitskaart geen bijgevoegd document moeten uitreiken waarop o.m. hun adres vermeld staat, heeft de CBFA haar procedure ter zake aangepast. Inderdaad vermits er bij gebrek aan een kaartlezer geen afdoende documenten meer zijn om dat adres te controleren, hebben de verzekeraars en de tussenpersonen (voor zover zij geen toegang krijgen tot het Rijksregister) toestemming gekregen om het adres van de natuurlijke personen die in België verblijven na te gaan bij middel van eender welk document dat door een openbare overheid is uitgegeven of door briefwisseling of facturen die aan de betrokken persoon gericht zijn.

5. AANVULLENDE VERZEKERING GEZONDHEIDSZORGEN: STATISTIEKEN

VAQR Kamer nr. 83, 20 juni 2005, p. 14313

In een antwoord op een parlementaire vraag heeft de minister van Sociale Zaken enkele statistieken uitgebracht m.b.t. aanvullende verzekering Gezondheidszorgen.

In 2003 waren **4,3 miljoen personen bij een verzekeringsmaatschappij verzekerd in gezondheidszorgen**. De laatste jaren wordt hierin een duidelijke toename vastgesteld (er waren 3,4 miljoen verzekerden in 1998). In 2003, telde men onder deze 4,3 miljoen personen 1,05 miljoen personen die bij individueel contract verzekerd waren tegen **3,25 miljoen die bij collectieve overeenkomst verzekerd waren**. Op het vlak van de ziekenfondsen telde de bijkomende verzekering op datzelfde moment 2,4 miljoen aangeslotenen.